

Kobratu liivamaardla Kobratu IV mäeeraldisel kaevandamisega kaasneva KMH
KMH aruande eelnõu avaliku arutelu protokoll

27.03.2012
Tartu Vallavalitsuse saalis

Arutelu algus kell 16:00, lõpp kell 18:00

Arutelu juhataja: Elar Põldvere (OÜ Alkranel keskkonnaekspert)

Osalejad: arutelul osales 8 inimest. Kuna osalejate nimekirjas oli ka eraisikuid, siis ei esitata siinkohal osalenute nimekirja (alus: *Isikuandmete kaitse seadus*). Osalenute nimekiri on eraldiseisvalt saadetud Keskkonnaametile ja Vallavalitsusele.

Päevakord:

1. Kobratu liivamaardla Kobratu IV mäeeraldisel kaevandamisega kaasneva KMH aruande eelnõu tutvustamine (Elar Põldvere)
2. Küsimused (tutvustati ka Uuno Soomi kirjalikku (25.03.2012. a) sisukohta) ja kommentaarid:

I Mati Sökk (Kobratu küla elanik): KMH aruandes on osad leevendavad meetmed toodud soovituslikus vormis, nt karjääri tööaeg on soovituslikult 8:00-17:00, vajadusel kuni 20:00. Miks?

Elar Põldvere: Karjääri tegutsemisega kaasneva müra modelleerimine viidi läbi ajavahemiku 8:00 – 20:00 kohta ning tulemused näitasid, et vastavaid piir- ja taotlustasemeid tegevuse käigus ei ületata. Samas võib kaevandamise käigus vähest häiringut ajuti esineda, seetõttu on KMHs toodud soovituslik meede, mis lähtub tavapärasest tööajast. Meetmete korral, kus on oluline konkreetse tingimuse seadmine, nt kaevandamise alustamise asukoht on kasutatud kindlat kõneviisi.

II Mati Sökk: Väidate, et kinnisvara hinnad ei lange. Samas on kinnisvara hinnad looduslikus piirkonnas üldjuhul suuremad kui tootmispiirkonnas?

Elar Põldvere: KMH aruande eelnõus on toodud, et kõik hinnatud parameetrid võiksid mõjutada kinnisvarahinda, samas ei tuvastatud KMH käigus olulisi mõjufaktoreid. Peamine võib olla visuaalne mõju, kuid ka selle kohta on aruandes toodud tingimused mõju leevendamiseks ning valdaval osal ajast toimub kaevandamine ümbritsevast maapinnast madalamal ega ole seetõttu olulisematest vaatepunktidest nähtav. KMHs toodud tingimused on aluseks ka kaevandamisloa väljastamisele. Kui tingimused on loas sees, loob see suuremad eeldused, et neid ka täidetakse. Kinnisvarahind on väga muutlik, mille ainsaks mõjutajaks ei ole konkreetset juhul karjääri paiknemine piirkonnas. Pigem on mõjutajaks kinnisvara enda seisukord, piirkonna infrastruktuuri olukord, vajalike haridus- ja teenindusasutuste olemasolu jms.

III Mati Sökk: Kaevandamisluba antakse välja 15 aastaks. Samas kui selle ajaga karjääri tühjaks ei kaevata, siis pikendatakse luba ja kaevandamist võib antud piirkonnas lugeda püsivaks elemendiks.

VI Mati Sökk: KMHs on toodud tingimused, mida Kobratu IV karjääris kaevandaja peab täitma. Samas Kobratu II karjääris toimub kaevandamine kaootiliselt, kas neile ei ole selliseid tingimusi seatud?

Ivo Ojamäe (Keskkonnaameti Jõgeva – Tartu regiooni keskkonnakorralduse spetsialist): Kobratu II karjääril on kehtiv kaevandamis luba, samas antud karjääri rajamisele eelnevalt ei viidud läbi KMHd (puudus seadusest tulenev kohustus). Kobratu IV puhul viiakse aga läbi KMH, milles toodud nõuded saab panna kaevandamisloasse. See omakorda seab otsesed kohustused kaevandajale. Kobratu IV puhul algatati KMH, kuna koos olemasolevate karjääridega ületas karjääride pindala seaduses toodud 25 ha. Lisaks on viimasel ajal (peale *Ehitusmaavarade kasutamise riikliku arengukava 2011–2020* Vabariigi Valitsuse poolset heakskiitu 2011. aastal) hakatud kaevandamis lubade väljastamisel pöörama rohkem tähelepanu varustuskindlusele, st nt kui olemasolevate karjääridega on kaetud kruusa eeldatav vajadus, siis uusi lube piirkonnas ei väljastata.

VII Uno Soom: Kui Melgi teed rekonstrueeritakse, siis kuhu veetakse äravõetav pinnas?

Merike Kärsin: Tee rekonstrueerimine on vallavalitsuse ja arendaja vaheline kokkulepe. Rekonstrueerimisprojekti käigus määratakse koostöös vallaga ka koht, kuhu pinnas viiakse.

VIII Sulev Suurkivi (Kobratu küla elanik): Miks hakatakse kaevandama kõige kõrgemast tipust? Miks ei võiks alustada kaevandamist kõige loodepoolsemast, st Kobratu - Ellia maanteest kõige kaugemast nurgast?

Tanel Esperk (OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist): Üheks põhjuseks on see, et mäe harjal on kasuliku kihi katendi paksus kõige väiksem, st maavara väikse saamiseks tuleb kõige vähem pinnakatet eemaldada. Põhja pool on katendikihi paksus kogu mäeeraldist arvestades kõige suurem. Tegemist on nõ optimaalse asukoha lahendusega. Lisaks vastab mäeeraldise kõrgeimast kohast kaevandamise alustamine KMHs toodud asukoha tingimustele (nt mürast ja maastikuilmest lähtuvalt). Peamine on, et kaevandamist ei alustataks Kobratu – Ellia maantee poolsest osast, samas KMHs toodud kõrgeimast mäeeraldise asukohast põhja poolt kaevandamine on võimalik.

IX Sulev Suurkivi: Kõrgeimast kohast lõunapoole, kus paikneb minu kinnistu (Kivioru) on pinnases peamiselt savi. Ilmselt on ka minu kinnistu kõrval kaevandataval alal savi, kuidas saab siis liiva kaevandada?

Tanel Esperk: Seletus väga lihtne. Pinnakattes on tegemist ca 4 m paksuse saviliivmoreeni kihiga, mis enne kaevandamist eemaldatakse. Kasulik kiht – liiv paikneb selle saviliiva all.

X Uno Soom: Kas siia võidakse ka hakata karjääri täiteks jäätmeid vedama nagu tehakse Inglismäe karjääris?

Elar Põldvere: Jäätmete ladustamist karjääri saab teha vaid eri lubadega. Antud karjääris seda ei kavandata. Nn isetekkelise prügimäe korral saavad sellele

Elar Põldvere: Hetkel teadaolevalt, arvestades ka võimalike mõjudega, ei ole selline plaan eesmärgipärane ehk põhjendatud, kuid võtame märkuse siiski ülevaatamisele, peale tänast arutelu.

Tanel Esperk: Lisaksin, et kui kaevandusala jääks ainult mäeharja taha, siis sisuliselt jääks karjäär vaid väikesele maa-alale ja selle rajamine poleks eeldatavalt otstarbekas. Arvestades seejuures ka, et mäeharja tagusel osal on kasuliku kihi peal paikneva katendikihi paksus suur.

XVI Uno Soom: Kaevandamisega võetakse mägi maha ja sisuliselt hakkab hiljem tuul puhuma Kobratu – Ellia maantee äärsete majade suunas.

Elar Põldvere: Mäge täielikult maha ei võeta. Mäeeraldise piir jääb ca 90 m kaugusele elamutest ja selles niioelda puhvertsoonis säilib mägi, mis jääb ka tuule takistuseks.

Protokollisid lindistuse ja arutelul tehtud märkmete põhjal (loetavuse tagamiseks on esitatud korrigeeritud, kõneleja poolt toodud mõtet siiski muutmata):

Tanel Esperk
OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist

Elar Põldvere
OÜ Alkranel keskkonnaekspert

KMH aruande eelnõu avalikul arutelul esitatud küsimuste ja kommentaaride arvestamine.

Järgnevalt on esitatud täiendavad selgitused (sh arvestamise põhimõtted) avalikul arutelul tõstatatud asjakohasemate küsimuste ja kommentaaride (numeratsiooni aluseks on protokoll) kohta:

Küsimus/kommentaar IV – KMH läbiviija konsulteeris täiendavalt OÜ Eesti Geoloogiakeskusega, mille alusel võib väita, et nii Kobratu IV kui ka Kobratu II kohased geoloogilised uuringud on läbi viidud kõigi nõuete järgselt, seega on ka vastavasisulised aruanded igati asjakohased. Kobratu II puhul nähtus juba uuringuaruandest (2007) katendi suur osakaal ja kohati laialdaselt levinud üli-peeneteralise savika liiva esinemine (Kobratu IV ei esine), mis on suure tõenäosusega põhjustanud ka ebaühtlast kaeveviisi, kui vajatakse ehitusliiva.

Küsimus/kommentaar VI – KMH läbiviijale teadaolevalt saab Kobratu II puhul vajadusel ja võimalusel täpsustada nt katendi vallitamistingimusi karjääri arengukavas, mis kuulub karjääri dokumentatsiooni hulka.

Küsimus/kommentaar VIII – KMH läbiviija leiab, et peamine on vältida kaevandamise alustamist Kobatu – Ellia kõrvalmaantee poolsest osast, samas ei ole ette näha olulise mõju ilmneimist kui kaevandamist alustatakse KMH aruandes toodud asukohast (mäeeraldise kõrgeim koht) loode suunda jäävalt alalt. Seetõttu täiendati KMH aruandes toodud kaevandamise alustamise asukoha leevendavat meedet (ptk 4.2.1) järgmiselt: „Aktsepteeritav